

Handläggare
Ulrika Ridderstråle
08-50839104

Miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Svar på remiss (SSAB 2024/79)

AB Stockholmshem (Bolaget) avger härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

Ett förtydligande där det framgår hur Miljöprogrammet hänger ihop med övriga åtaganden, planer och uppföljningar som sker inom stadens regi vore önskvärt. Det samma gäller hur miljöprogrammet är kopplat till taxonomiförordningen.

Vissa texter i programmet kan med fördel förtydligas och/eller renodlas, detta då upprepningar förekommer vilka gör dokumentet mindre lättläst.

Bakgrund

Stockholm har, med målet att vara en av världens ledande städer inom miljö- och Klimatomställning, remitterat miljöprogram 2030 för Stockholms stad bland annat till AB Stockholmshem för synpunkter.

Stockholms stads miljöprogram formulerar stadens strategiska inriktning inom miljö- och klimatområdet och slår fast mål inom de sju områden där utmaningarna för Stockholm och påverkan på omvärlden bedöms som störst. Programmet är utgångspunkt för handlingsplaner som konkretiserar genomförandet för att nå målen.

Programmet fokuserar på vad staden som organisation själv kan göra men innehåller också målsättningar som uppnås tillsammans med andra, exempelvis näringslivet, civilsamhället, akademien och stockholmarna.

Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck tar avstamp i Parisavtalet och det ansvar som en stad som Stockholm förväntas ta. Stockholm ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040 genom kraftigt minskade utsläpp och koldioxidlagring. Utsläppen till följd av stadens, boendes och verksammas konsumtion ska minska kraftigt, både de utsläpp som sker i Stockholm och i omvärlden.

Stockholmshem

Hornsgatan 128
Box 9003
10271 Stockholm
Växel 08-50839000
epost@stockholmshem.se
www.stockholmshem.se

Utöver arbetet med att minska klimatpåverkan behöver Stockholm anpassas till effekterna av ett förändrat klimat. Ett klimatanpassat Stockholm handlar om att stärka stadsmiljöns resiliens med hänsyn till ett varmare och mer nederbördsrikt klimat.

Ett giftfritt Stockholm handlar om att förekomsten av skadliga ämnen behöver minska för att inte vålla hälso- och miljömässiga problem. Staden ska minska användningen av skadliga ämnen och verka för ökad medvetenhet om detta bland stockholmare och näringsliv. Vid anläggning av nya ytor samt uppgradering av befintliga ytor ska miljövänliga, biologiskt nedbrytbara material vara norm.

Stockholmarna ska inte utsättas för skadliga nivåer av buller eller luftföroreningar.

För att lyckas med klimat- och miljöarbetet behövs en bredd av verktyg och utvecklade arbetssätt. Inköp är betydelsefullt för att uppnå majoriteten av miljöprogrammets mål. Staden är en stor köpare och det finns stor potential att göra en miljönytta via stadens inköp. Samverkan behöver utvecklas såväl internt inom stadens organisation som externt med bland annat näringsliv, civilsamhället och akademien.

Ytterligare en nyckel för att lyckas med omställningen är att Stockholms stads verksamheter systematiskt fördjupar invånarnas möjligheter att känna engagemang för och involveras i miljö- och klimatarbetet.

Miljöprogrammet anger vilka nämnder och bolagsstyrelser som är ansvariga för att genomföra åtgärder samt för att följa upp arbetet för respektive delmål. Det är också utgångspunkt för stadens handlingsplaner på miljö- och klimatområdet som konkretiserar genomförandet. Programmet är integrerat i stadens överordnade system för ledning och uppföljning av all verksamhet och ekonomi. Varje år görs en uppföljning av måluppfyllelsen. Under 2027 ska en mer omfattande halvtidsuppföljning genomföras för att säkerställa att staden är på rätt väg för att nå målen 2030.

Bolagets synpunkter

Sidan	Nuvarande formulering/utformning	Bolagets kommentar
Bilaga 1 sid 10	Agenda 2030 referenser inkluderar nu för få mål.	Fler målområden bör inkluderas i presentationen av kopplingen till Hållbarhetsmålen. Alla mål i agendan borde finnas med här eftersom alla handlar om rättvisa men saknar speciellt mål 3-4 samt mål 6 för en rättvis och hälsosam omställning.
Bilaga 1 sid 11	Socioekonomiska förutsättningar <i>kan</i> också ha betydelse för hur vi påverkas av konsekvenser av klimatförändringar och andra miljöproblem.	Ändra till " <i>har betydelse</i> "
Bilaga 1 sid 11	"...exempelvis används kollektivtrafik i större utsträckning av människor med lägre inkomster varför förstärkningar av kollektivtrafik gynnar låginkomsttagare"	Även människor med högre inkomster behöver använda kollektivtrafiken i större utsträckning, för att minska sina klimatavtryck.
	"Eftersom socioekonomiskt utsatta grupper i högre grad använder sig av gång, cykel och kollektivtrafik innebär ett rättviseperspektiv att ett ökat fokus ska läggas på att underlätta för dessa transportsätt,	Bibehåll och utveckla dessa transportsätt för socioekonomiskt utsatta grupper. Satsningar på att få andra grupper att använda dessa transportsätt i större omfattning då det gynnar alla i staden bör också nämnas.

	bland annat genom transporteffektivitet och minskad biltrafik.”	
Bilaga 1 sid 13	Vid inköp behöver staden ta ett ökat ansvar för samtliga led i leveranskedjorna. Det innebär att ställa krav på bland annat skäliga arbetsvillkor, rättvis och etisk handel och främjande av lika rättigheter och möjligheter. För att kunna uppnå målen är det även viktigt att följa upp de krav som ställs.	Kan med fördel kompletteras med krav om bidrag till sysselsättning för den lokala arbetsmarknaden.
Bilaga 1 sid 14	Naturen, parkerna, de lummiga stränderna och vattnet är en viktig del av Stockholms karaktär och uppskattas av såväl stockholmare som besökare. De tillhandahåller ekosystemtjänster som är avgörande för staden och dess invånare, såsom svalka, dagvattenhantering, bullerdämpning, förbättrad luftkvalitet och skydd mot erosion och översvämningar.	Fler krav bör ställas på återställning av påverkad natur vid exploatering. I tillägg bör kompensationsåtgärder också förordas.
Bilaga 1 sid 14	Naturen erbjuder också möjlighet till kostnadsfri rekreation och avkoppling. Barns psykiska hälsa och inlärningsförmåga gynnas av att vistas i naturen. Barn som tillhör socioekonomiskt svagare grupper vistas	Lyft även vikten av att alla stadens skolgårdar och även nybyggda bostadsgårdar behöver bli grönare. Totalt sett behöver antalet svalkande områden öka.

	mindre i naturen. Därför behövs insatser för att förstärka och utveckla de blågröna miljöerna och göra dem mer tillgängliga för alla.	
Bilaga 1 sid 15	" även grupper som idag är svåra att nå."	Förtydliga gärna dessa grupper om möjligt.
Bilaga 1 sid 15	" De invånare som har störst negativ påverkan på miljön och klimatet, även när det gäller utsläppen från konsumtion, behöver ställa om snabbare för att nå miljö- och klimatmål."	Identifiera gärna dessa typer av invånare för att kunna målgruppsanpassa insatser för beteendeförändring.
Bilaga 1 sid 16	Delmål	Målen saknar aktiviteter och indikatorer, komplettera gärna med dessa.
Bilaga 1 sid 19	Fotnot 5: Utsläpp av växthusgaser redovisas enligt den så kallade "Stockholmsmodellen".	Fotnoten kan med fördel kompletteras med länk eller tydlig hänvisning till vad "Stockholmsmodellen" innebär.
Bilaga 1 sid 21	Avseende utsortering av plast i avfallsförbränning	Nämn även utsortering av plast i hushållsavfall, vilket bör utvecklas i miljöprogrammet.
Bilaga 1 sid 24	"Eftersom socioekonomiskt utsatta grupper i högre grad använder sig av gång, cykel och kollektivtrafik..."	Även personer med högre inkomster behöver förändra sina resvanor i större utsträckning, för att minska sina klimatavtryck.
Bilaga 1 sid 25	"Utöver stadens offentliga konsumtion omfattar delmålet även stockholmarnas konsumtion,	Våra hyresgästers beskrivna konsumtion (t ex semesterresor och livsmedel) ligger till allra största del utanför bolagets rådighet.

	exempelvis flygresor, övriga resor med hög klimatpåverkan, livsmedel och bostadsrenovering.”	Tydliggör gärna vilka delar av hyresgästernas klimatpåverkan som ingår i fastighetsägarens ansvar.
Bilaga 1 sid 27	”Underlätta för invånare att minska sin klimatpåverkan genom att möjliggöra hållbara val som exempelvis återbruk och delningstjänster.”	Förslagsvis kan man komplettera detta med incitament.
Bilaga 1 sid 34	...”värna behovet av rekreationsytor”...	Koppla detta även till rättvis klimatomställning – de grupper som idag har minst tillgång till grönområden behöver om möjligt prioriteras.
Bilaga 1 sid 34	Vid bygg, anläggning- eller markarbete ska befintliga träd alltid skyddas enligt framtagna svensk standard för arbete vid träd.	Förtydliga vilken standard som avses.
Bilaga 1 sid 39	3.2 Förbättrad vattenkvalitet och stärkta livsmiljöer	Även bostadsbolagen kan ta ett genomförandansvar för detta delmål med tanke på möjligheten till bland annat lokalt omhändertagande av dagvatten inom fastigheterna.
Bilaga 1 sid 44	Exempel på åtgärder för ett klimatanpassat Stockholm	Förtydliga vilken tidshorisont som avses. Generellt i programmet saknas krav kopplade till år 2024 till 2030.
Bilaga 1 sid 45	Exempel på åtgärder för ett klimatanpassat Stockholm	Kan med fördel kompletteras med ett program för trädplantering i staden samt arbete med

		biologiska erosionsskydd.
Bilaga 1 sid 66	Inköp	Saknar kravställning samt färdiga texter om hur staden vill styra arbetet framåt gällande inköp.
Bilaga 1 sid 70	Uppföljning	En ökad kommunal tillsyn gynnar de som ligger långt framme i frågorna. Detta kräver dock en ökad kompetens inom kommunens tillsynsorgan.
Generellt	Mål	Önskar att det ställs krav istället för mål. Ett krav är vassare än ett mål.
Generellt	Innovation, digitalisering och lärande	Saknar tydliga målsättningar kring detta. Lärande är ett fundament för att nå övriga mål.

Åsa Wigfeldt
VD
AB Stockholmshem

Ulrika Ridderstråle
TF Chef VD-Stab
AB Stockholmshem

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Åsa Wigfeldt, VD	2024-06-05
Ulrika Ridderstråle, Tf Chef VD-stab	2024-06-05